

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	11
PHỤ NỮ Ở MỌI QUỐC GIA	17
NHỮNG CUỘC ĐẤU TRANH và DẪN THÂN VÌ NỮ QUYỀN	45
NHỮNG NỮ CHIẾN BINH TIÊN PHONG	71
PHONG TRÀO GIẢI PHÓNG PHỤ NỮ	91
Và BÂY GIỜ?	103
TẤT CẢ ĐỀU LÀ NHÀ NỮ QUYỀN?	112

TỪ VỰNG	118
---------	-----

TÀI LIỆU THAM KHẢO	122
--------------------	-----

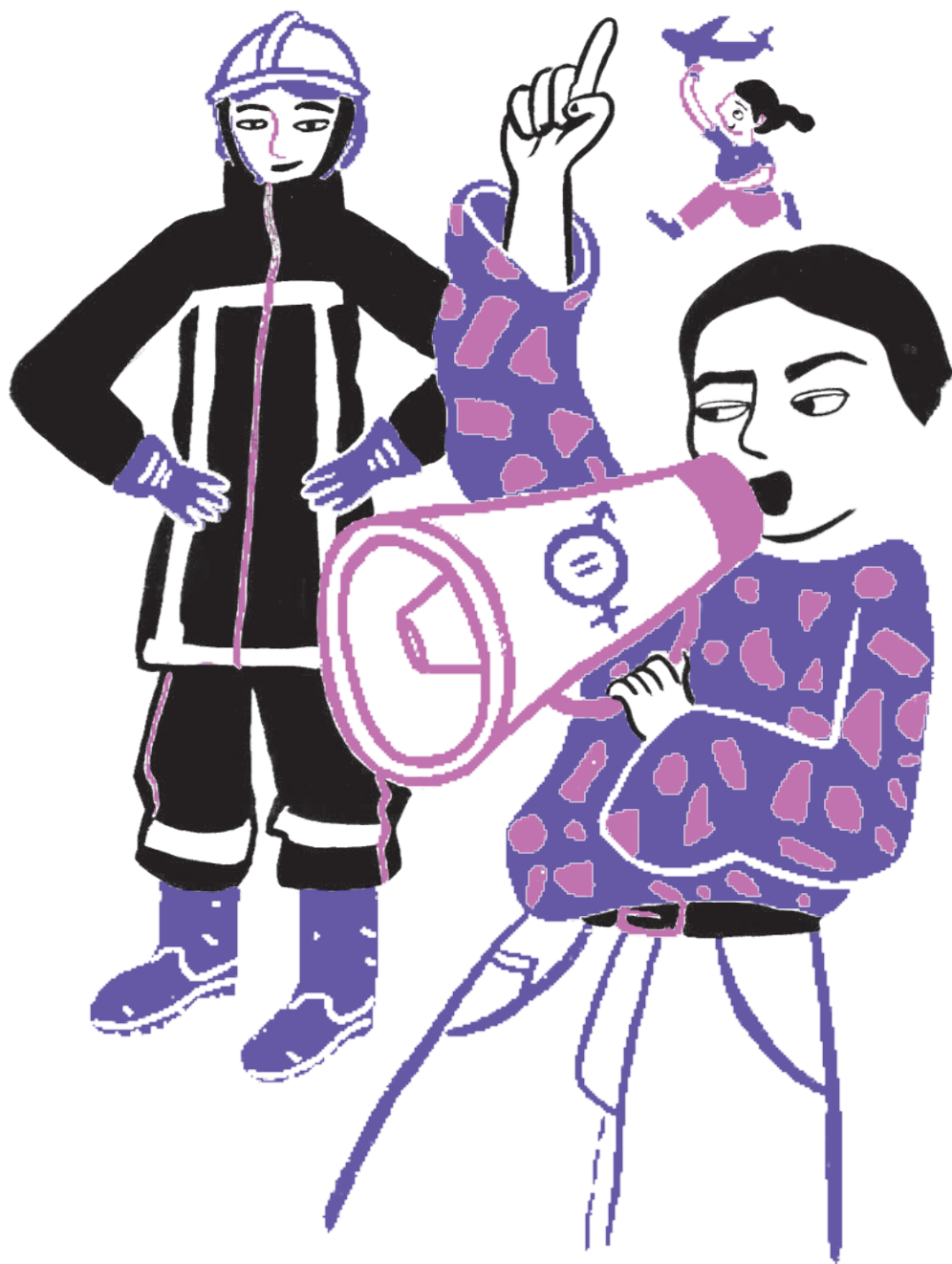
"Hoạt động nữ quyền là một cuộc phiêu lưu chung dành cho cả phụ nữ lẫn đàn ông, là một cuộc cách mạng đang được tiến hành thuận lợi, là một cách nhìn nhận mang tầm thế giới và là một sự chọn lựa."

Virginie Despentes

"Tôi quyết định từ lúc này trở đi, tôi sẽ là một nhà hoạt động nữ quyền gốc Phi tích cực, có nghĩa là một người không hề căm thù đàn ông, là một người thích tô son bóng và mang giày cao gót vì sở thích chứ không phải để câu dẫn đàn ông."

Chimamanda Ngozi Adichie

LỜI NÓI ĐẦU

HÃY NGHĨ trong chốc lát về nhân loại cứ như thể chúng ta là người ngoài cuộc đi... Như thể có một người ngoài hành tinh ở một thiên hà lân cận đến quan sát chúng ta. Vậy anh/cô ta sẽ thấy gì? Các sinh vật ấy đều có điểm giống nhau mặc dù...

Chính điều “mặc dù”, nghĩa là “hầu như giống nhưng dù sao” ấy đã chia loài người chúng ta ra làm hai và từ lâu đã luôn là vậy.

Người ngoài hành tinh ấy sẽ thấy khó hiểu... Tại sao loài người lại tự xếp mình vào các loại khác nhau, áp đặt họ phải mặc loại quần áo nào, cần chơi đồ chơi gì và phải làm ngành nghề nào?

Chắc hẳn họ sẽ thấy chúng ta hơi lạc hậu dựa trên một số tục lệ như: con gái được mặc định là thích những thứ lấp lánh, bướm bướm, các bộ đồ công chúa. Con gái là phải dịu dàng, trầm tĩnh, chăm chỉ, không được trèo cây, phải biết múa, phải dễ thương, không ham muốn xác thịt sớm. Còn con trai thì mặc quần áo Người Nhện, chơi bóng đá và lego, không được mít ướt như “đàn bà” và thích đánh nhau, điều này ai chả biết.

NHỮNG KHUÔN MẪU VÀ SỰ TỰ DO

“À vâng! Như thế là tự nhiên mà!”, một số người sẽ nói, biện minh cho một tình trạng mà họ xem là thực tế và chắc chắn họ chưa sẵn sàng tranh cãi.

Còn những người khác thì dành thời gian để thuyết minh, rằng cuối cùng, tất nhiên là không đâu! Chúng tôi không gán cho con trai và con gái những vai trò định sẵn ngay từ lúc sinh ra, và hiện nay cô gái Charlotte có thể trở thành lính cứu hỏa dũng cảm còn chàng trai Maxime thì có thể trở thành một hộ sinh tuyệt vời.

Vậy người ngoài hành tinh đã đúng! Sự khác nhau về giới tính quả là một vấn đề lớn.

Cần biết rằng câu chuyện về những cô bé mặc váy hồng chơi búp bê Barbie và những cậu bé mặc quần áo màu xanh lam, thích chơi ô tô đồ chơi là những quan niệm mà người ta gọi là

“rập khuôn”. Những điều ấy rất cuộc cũng gần tương tự như việc người Sao Hỏa màu xanh lá cây trong khi thực ra tất cả mọi người đều biết rằng họ còn có màu xanh dương đậm.

Thậm chí chúng ta còn đã chọn một thuật ngữ mang tính khoa học hơn để định nghĩa những “rập khuôn” trứ danh này. Đó là từ “khuôn mẫu” (stereotype), và trong trường hợp này là khuôn mẫu về giới. Tại thời điểm hiện tại trong lịch sử của chúng ta, mọi người cũng đã nghiêm túc đặt lại vấn đề khuôn mẫu giới, đúng vậy, nhưng nó lại diễn ra sau hàng nghìn năm thống trị của nam giới. Những từ ngữ ở bên trên không hề nặng nề bởi vì phụ nữ trên hành tinh này không phải lúc nào cũng có cuộc sống dễ dàng. Có thể nói rằng phụ nữ từng là “hạ nhân”, nhiệm vụ chính của họ chỉ là nấu nướng, dọn dẹp nhà cửa, chăm sóc con cái

và là phụ kiện để thỏa mãn đàn ông. Họ không có quyền bầu cử, quyền nắm giữ tài khoản ngân hàng, quyền lái xe... họ cũng không được tiếp cận một loạt các quyền lợi khác. Và chỉ từ khoảng 150 năm trở lại đây thôi, phụ nữ đã bắt đầu cho thế giới hiểu về quyền bình đẳng của họ.

Vài người trong số họ, phần lớn những nhà hoạt động nữ quyền, đã không chấp nhận buông xuôi nữa và khẳng định địa vị ngang hàng nam giới. Họ đòi hỏi quyền được bày tỏ quan điểm cá nhân với tư cách là những công dân,

quyền định đoạt cơ thể mình cho việc khác ngoài sinh con đẻ cái, quyền được làm những công việc ở ngoài xã hội, quyền được tố cáo khi bản thân là nạn nhân của bạo lực. Phụ nữ yêu cầu các quyền như thế không phải để trở thành đàn ông, mà là để trở thành con người như những người khác.

Cuộc đấu tranh của những nhà hoạt động nữ quyền này chỉ vừa mới bắt đầu bởi vì trên thế giới vẫn còn những điều cực kỳ bất công và những bất bình đẳng gây phẫn nộ.

Đó là gì?

KHUÔN MẪU LÀ GÌ?

Khuôn mẫu phản ánh niềm tin về những người mà một cá nhân đánh giá là thuộc về một nhóm khác với nhóm của anh ta. Nói một cách đơn giản hơn, đó chính là “rập khuôn”, nghĩa là những quan điểm định sẵn, được lan truyền mà không suy xét, ví dụ như người Pháp luôn cho rằng người miền Nam hay đi trễ, người thành thị kiêu kì, tất cả phụ nữ lớn tuổi đều rất thích chó cảnh. Khuôn mẫu thể hiện một dạng đơn giản hóa cách nghĩ. Có thể nói, nó cho thấy việc người ta không hề quan sát. Khuôn mẫu rất nguy hiểm bởi nó không chỉ khiến cuộc sống trở nên khó khăn mà còn phân loại chúng ta vào những vai trò và chức năng, nhốt chúng ta vào những quy chuẩn.

Vậy bây giờ thì sao?

Những người đang đấu tranh để đòi hỏi những quyền cơ bản là ai?

Các cuộc đấu tranh trên thế giới đã diễn ra dưới những hình thức nào?